

RESULTATRÄKNING

	1.1. - 31.12.2016		1.1. - 31.12.2015	
Premieinkomst och lagstadgade finansieringsandelar				
Premieinkomst	198 985 836,80		204 649 057,34	
Statens andel	729 999 698,31		717 749 668,28	
Folkpensionsanstaltens andel	<u>13 463 717,84</u>	942 449 252,95	<u>9 952 554,18</u>	932 351 279,80
Intäkter av placeringsverksamheten		23 679 141,85		29 839 312,55
Utbetalda ersättningar		-920 902 496,15		-917 303 363,89
Förändring av ansvarsskulden				
Premieansvar	-11 964 013,86		-15 867 354,59	
Ersättningsansvar	<u>-4 737 603,19</u>	-16 701 617,05	<u>-5 828 692,28</u>	-21 696 046,87
Driftskostnader		-11 693 983,02		-12 283 355,76
Kostnader för placeringsverksamheten		-16 139 058,29		-10 738 864,52
Resultat av försäkringsverksamheten		<u>691 240,29</u>		<u>168 961,31</u>
Övriga intäkter				
Intäkter av avbytar-serviceverksamheten		171 980 937,96		182 707 931,13
Övriga kostnader				
Kostnader för avbytar-serviceverksamheten	-171 947 250,70		-182 235 637,58	
Kostnader för verksamheten för skydd i arbete	<u>-724 927,55</u>	-172 672 178,25	<u>-641 254,86</u>	-182 876 892,44
Räkenskapsperiodens resultat		<u><u>0,00</u></u>		<u><u>0,00</u></u>

BALANSRÄKNING

AKTIVA	31.12.2016		31.12.2015	
IMMATERIELLA TILLGÅNGAR				
Immateriella rättigheter		0,00		31 878,29
PLACERINGAR				
Placeringar i fastigheter				
Fastighetsaktier	35 060 609,28		33 394 535,57	
Övriga placeringar				
Aktier och andelar	171 467 337,75		155 396 004,76	
Finansmarknadsinstrument	1 000 000,00		1 000 000,00	
Övriga lånefordringar	<u>1 463 149,20</u>	208 991 096,23	<u>27 350,00</u>	189 817 890,33
FORDRINGAR				
Premiefordringar	14 417 792,02		12 655 203,20	
Fordringar hos staten och FPA	517 604,68		72 855,07	
Övriga fordringar	<u>573 134,13</u>	15 508 530,83	<u>476 896,64</u>	13 204 954,91
ÖVRIGA TILLGÅNGAR				
Materiella tillgångar				
Maskiner och inventarier	242 722,35		320 922,42	
Övriga materiella tillgångar	105 354,51		105 354,51	
Kassa och bank	<u>40 243 620,32</u>	40 591 697,18	<u>55 012 757,93</u>	55 439 034,86
AKTIVA RESULTATREGLERINGAR				
Räntor och hyror	1 011 670,00		1 025 782,10	
Övriga resultatregleringar	<u>2 287 254,41</u>	3 298 924,41	<u>2 446 309,19</u>	3 472 091,29
AKTIVA SAMMANLAGT		<u>268 390 248,65</u>		<u>261 965 849,68</u>
PASSIVA		31.12.2016		31.12.2015
ANSVARSSKULD				
Premieansvar	108 378 843,09		96 414 829,23	
Ersättningsansvar	<u>133 868 947,38</u>	242 247 790,47	<u>129 131 344,19</u>	225 546 173,42
SKULDER				
Av direktförsäkringsverksamhet	1 408 204,44		1 211 199,02	
Skuld till staten och FPA	3 054 188,53		6 540 632,61	
Övriga skulder	<u>13 432 858,98</u>	17 895 251,95	<u>14 744 308,29</u>	22 496 139,92
PASSIVA RESULTATREGLERINGAR		<u>8 247 206,23</u>		<u>13 923 536,34</u>
PASSIVA SAMMANLAGT		<u>268 390 248,65</u>		<u>261 965 849,68</u>

FINANSIERINGSANALYS

	2016	2015
Rörelseverksamhetens kassaflöde		
Erhållna försäkringspremier	197 455 253,40	203 830 222,53
- till återförsäkrare betald andel	-35 000,00	-35 000,00
Statens och FPA:s andel	739 532 222,46	728 525 449,90
Utbetalda ersättningar	-921 908 544,08	-912 825 437,84
- av återförsäkrare erhållen andel	0,00	0,00
Erhållna räntor	1 007 290,44	1 271 744,66
Erhållna dividender	191 120,29	167 782,04
Övriga placeringsinkomster	2 603 151,35	2 619 356,89
Övriga inkomster från rörelseverksamheten		
Inkomster av avbytarserviceverksamheten	167 221 825,47	184 799 052,99
Övriga utbetalningar för rörelseverksamheten		
Kostnader för avbytarserviceverksamheten	-171 888 183,41	-182 183 631,01
Kostnader för verksamhet för skydd i arbete	-727 237,89	-638 494,39
Övriga kostnader	-14 043 107,13	-14 440 876,79
Rörelseverksamhetens kassaflöde före finansiella poster och skatter	-591 209,10	11 090 168,98
Betalda räntor och betalningar för rörelseverksamhetens övriga finansiella kostnader	-137 621,95	-36 649,75
Rörelseverksamhetens kassaflöde	-728 831,05	11 053 519,23
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringar i placeringar (exkl. likvida medel)	-14 034 354,56	-1 432 476,51
Investeringar i och överlåtelseinkomster av immateriella och materiella tillgångar samt övriga tillgångar (netto)	-5 952,00	-11 275,32
Investeringarnas kassaflöde	-14 040 306,56	-1 443 751,83
Förändring av likvida medel	-14 769 137,61	9 609 767,40
Likvida medel vid räkenskapsperiodens början *)	55 012 757,93	45 402 990,53
Likvida medel vid räkenskapsperiodens slut *)	40 243 620,32	55 012 757,93

*) Innehåller balansposten Kassa och bank samt bankers placeringscertifikat som ingår i finansmarknadsinstrumenten.

Noter till bokslutet

PRINCIPER FÖR UPPRÄTTANDE AV BOKSLUTET

Bestämmelser

Bokslutet för Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt (LPA) upprättas med iakttagande av vad som i lagen om pension för lantbruksföretagare (LFÖPL) bestäms om bokföring och bokslut samt social- och hälsovårdsministeriets (SHM) förordningar, Finansinspektionens (FI) anvisningar och föreskrifter, den gällande bokföringslagen och bokföringsförordningen.

SHM anger genom en förordning de sätt på vilka upprättandet av LPA:s bokslut är undantaget från bestämmelserna i förordningen om försäkringsföretags bokslut och koncernbokslut. Vid upprättandet av LPA:s bokslut för 2016 tillämpas SHM:s förordning 24.9.2008/614 om försäkringsföretags bokslut och koncernbokslut med de undantag som enligt förordningarna 8.1.2007/6 och 2.2.2009/49 gäller LPA:s bokslut. Dessutom tillämpas Dnr 9/101/2011 i Finansinspektionens föreskriftssamling.

Koncernbokslut

Uppgifterna om de fastighetsbolag som är helt i LPA:s ägo ges i noterna till balansräkningen, och inget koncernbokslut upprättas. Kombinerings är inte nödvändig för att erhålla en rättvisande bild av resultatet av LPA:s verksamhet och av den ekonomiska ställningen (BokfL 6 kap. 3 § och FI 6/101/2010).

Fordringar

Fordringarna upptas i balansräkningen antingen till sitt nominella värde eller till ett lägre sannolikt värde.

Osäkra fordringar har bokförts till ett sannolikt värde som är lägre än det nominella värdet. Nedskrivningar av osäkra premiefordringar samt i samband med skuld- och företagssanering efterskänkta fordringar och preskriberade premier behandlas som kreditförluster, vilka upptas som rättelse av premieinkomsten.

OFLA-regressfordringar och de fordringar som gäller återbetalning av kapitalvärdet av pensioner inom avträdesystemet har bokförts till sitt sannolika värde. Till övriga delar har fordringarna bokförts till sitt nominella värde.

Placeringar

Placeringarna värderas enligt Finansinspektionens anvisningar antingen till anskaffningsutgiften eller till ett verkligt värde som är lägre än anskaffningsutgiften. Värderingen har gjorts enligt fifu-principen antingen till anskaffningsutgiften eller till ett lägre verkligt värde.

Om marknadspriset på placeringar som är föremål för kontinuerlig handel underskrider anskaffningsvärdet, upptas skillnaden som en nedskrivning av kostnaderna för placeringsverksamheten. Återförda nedskrivningar som gjorts på placeringar bokförs som inkomst av placeringsverksamheten, och de undervärderingar som gjorts kan på detta sätt maximalt minska till anskaffningsutgiften.

De masskuldebrevslån som är avsedda att hållas under hela löptiden har i balansräkningen värderats till sin anskaffningsutgift, som ökats eller minskats med skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet, varvid skillnaden periodiserats som ränteintäkter eller minskning av dem.

Placeringscertifikat värderas till deras anskaffningsutgift.

Fastighetsplaceringarna har i balansräkningen värderats antingen till anskaffningspriset, höjt med

eventuella aktiverade anskaffningar, eller till ett lägre verkligt värde. Som fastigheternas verkliga värde används värderingar gjorda av en utomstående sakkunnig eller gjorda genom en intern beräkningsmetod.

De verkliga värdena per 31.12.2016 av affärs- och bostadsfastigheterna i bokslutet grundar sig på värden som fått av en utomstående värderare. Beträffande bostadsaktiebolagen Asunto Oy Tapiolan Pyökki, Asunto Oy Tapiolan Saarni och Asunto Oy Tapiolan Tammi samt fastighetsaktiebolaget Kiinteistö Oy Tapiolan Jalopuupysäköinti används som verkligt värde bostädernas sammanräknade försäljningspris enligt den officiella prislistan.

Driftskostnader verksamhetsvis

Driftskostnaderna och avskrivningarna upptas verksamhetsvis i resultaträkningens poster. De kostnader som skötseln av ersättningarna och upprätthållandet av arbetsförmågan orsakat ingår i utbetalda ersättningar, medan den kostnadsandel som placeringsverksamheten medfört ingår i kostnaderna för placeringsverksamheten. Som driftskostnader upptas kostnaderna för skötsel av försäkringarna och förvaltningskostnaderna. De lagstadgade betalningarna ingår i förvaltningskostnaderna. I posten övriga kostnader ingår kostnaderna för skötsel av avbytarserviceverksamheten och verksamheten för skydd i arbete.

Enligt den avskrivningsplan som fastställdes år 2006 bokförs avskrivningar så att standardprogramvaror och andra utgifter med lång verkningstid avskrivs i form av jämna avskrivningar på fem år, medan maskiner och inventarier avskrivs i form av 25 % restvärdesavskrivningar. Den allmänna aktiveringsgränsen för maskiner, anordningar och standardprogram är 2 000 euro. Regelmässiga avskrivningar görs inte på konstanskaffningar.

Personalens försäkringsavgifter

Personalens lagstadgade pensionsskydd enligt lagen om pension för arbetstagare har ordnats i Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo. Personalens lagstadgade olycksfallsförsäkring finns i LokalTapiola-gruppen. Försäkringsavgifterna har bokförts i resultaträkningen på prestationsbasis.

Principer för beräkning av ansvarsskulden

Enligt de grunder som SHM har fastställt ska LPA som ansvarsskuld bokföra de medel som behövs för att täcka de framtida utgifterna för anordnande av pensionsskydd enligt LFÖPL, upp till ett sådant belopp att den andel av pensionsanstaltens inkomster som inte ska användas för något annat ändamål förslår till täckning av utgifterna (LFÖPL 125 §).

Det premieansvar som föranleds av LFÖPL-pensionsskyddet för stipendiater finansieras med stipendiaternas försäkringspremier och intäkterna av placeringsverksamheten sedan kostnaderna avdragits. Med kostnader avses i bokslutet ersättningsutgifter och skäliga skötselkostnader. Den återstående delen av intäkterna överförs till premieansvaret enligt de grunder som SHM fastställt.

Det ansvar som föranleds av anordnandet av arbetsskadeskydd enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (OFLA) finansieras ur grundskyddsandelen, statens andel och lantbruksföretagarnas premieandel enligt förhållandet mellan de finansieringsandelar som anges i OFLA 15 § 2 och 3 mom. De medel som behövs för att täcka de framtida utgifterna för anordnandet av arbetsskadeskyddet ska LPA uppta som ersättningsansvar enligt de grunder som SHM fastställt. Till ersättningsansvaret ska varje år överföras det belopp med vilket de försäkrades andel som nämns i OFLA 15 § 3 mom. skiljer sig från den årliga premieinkomsten.

Utöver vad som i OFLA 15 § bestäms om finansiering av totalkostnaderna, ska Folkpensionsanstalten (FPA) och LPA åren 2004–2018 betala en avgift för komplettering av ersättningsansvaret för att täcka det ansvarsunderskott som i fråga om grundskyddsandelen uppstått före 2004, så att avgiften fördelar sig på de andelar som FPA och LPA ska ansvara för enligt förhållandet mellan de finansieringsandelar som anges i 15 § 2 mom. Enligt grunderna är kompletteringsavgiften ett fast belopp på 2,5 mil-

joner euro per år, varav FPA:s andel är 1,9 miljoner euro och LPA:s LFÖPL-andel 0,6 miljoner euro.

Den ansvarsskuld som gäller olycksfallsförsäkringen för fritiden beräknas enligt de beräkningsgrunder som SHM har fastställt.

Nyckeltal

De nyckeltal som beskriver LPA:s ekonomiska situation och beräkningsprinciperna för dem ingår i noterna.

Förkortningar:

LFÖPL	lagen om pension för lantbruksföretagare
AVTRPL	lagen om avträdelsepension
AVSTÖL	lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1995–2006) och lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (2007–2015)
OFLA	lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare
OFLA-Ft	fritidsolycksfallsförsäkring
LPA-DAGPL	lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen
GLF	grupplivförsäkring
StPEL	lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

PREMIEINKOMST OCH LAGSTADGADE FINANSIERINGSANDELAR

Premieinkomst	2016		2015
LFÖPL-grundpensionsförsäkring	182 503 614,95		188 405 498,00
Grupplivförsäkring	735 595,78		770 186,39
OFLA-At-försäkring	10 931 959,30		11 150 634,54
OFLA-Ft-försäkring	5 157 231,36		4 667 367,88
Premieinkomst före kreditförluster och återförsäkrarnas andel	199 328 401,39		204 993 686,81
Kreditförluster på premiefordringar (-)			
LFÖPL	-282 932,64	-287 030,42	
OFLA	-22 724,63	-20 277,11	
GLF	-1 907,32	-2 321,94	-309 629,47
Premieinkomst före återförsäkrarnas andel	199 020 836,80		204 684 057,34
Återförsäkrarnas andel (-)	-35 000,00		-35 000,00
Premieinkomst	198 985 836,80		204 649 057,34
Statens andel x)			
LFÖPL	643 210 352,28		623 686 557,98
AVTRPL	31 290 511,26		34 472 247,85
AVSTÖL	40 208 662,02		48 016 396,82
OFLA	12 407 229,11		8 654 354,92
LPA-DAGPL	2 882 943,64		2 920 110,71
Statens andel	729 999 698,31		717 749 668,28
Folkpensionsanstaltens andel	13 463 717,84		9 952 554,18
Premieinkomst och lagstadgade finansieringsandelar	942 449 252,95		932 351 279,80

x) Innehåller inte statens andel för avbytarverksamheten.

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

UTBETALDA ERSÄTTNINGAR

	2016		2015	
Pensioner				
LFÖPL-grundpensioner x)	685 058 806,18		676 237 786,61	
LFÖPL-tilläggs pensioner	8 009,88		8 305,20	
ArPL-, APL-, KAPL-, KoPL-, SjöPL-, StPL-, KomPL-, KyPL- och FPAL-grundpensioner	202 872 090,76		201 259 474,91	
ArPL-, APL-, KAPL-, KoPL-, SjöPL-, StPL-, KomPL-, KyPL- och FPAL-tilläggs pensioner	1 943 169,08		1 963 177,50	
Pensioner för oavlönade perioder och StPEL	1 979 425,93		1 664 773,05	
FöPL-grundpensioner	16 079 699,62		15 236 653,56	
FöPL-tilläggs pensioner	9 470,88		9 470,88	
AVTRPL	31 290 511,26		34 472 247,85	
AVSTÖL	38 544 543,71		46 299 186,82	
OFLA	15 932 441,20		15 440 955,91	
Andel enligt OFLA 15 § 2 mom. och 15 a § (-)	-4 585 622,35	11 346 818,85	-3 389 791,25	12 051 164,66
	989 132 546,15		989 202 241,04	
Ersättningar				
OFLA	22 995 490,55		20 542 200,31	
LPA-DAGPL	2 715 406,61		2 750 777,04	
GLF	1 219 046,14		1 394 871,57	
	26 929 943,30		24 687 848,92	
Pensioner och ersättningar	1 016 062 489,45		1 013 890 089,96	
Övriga utbetalningar				
	555 978,22		578 941,16	
Ansvarsfördelningsersättningar (-)				
ArPL-KAPL-KoPL-SjöPL	-91 135 060,45		-93 680 553,73	
FöPL	-16 097 568,13		-15 267 322,92	
Pensioner för oavlönade perioder	68 091,02	-107 164 537,56	125 585,30	-108 822 291,35
StPEL-Statens ersättning	-55 879,78		-46 221,35	
Utbetalda ersättningar före skötselkostnaderna och återförsäkrarnas andel	909 398 050,33		905 600 518,42	
Kostnader för handläggning av ersättningar	11 462 418,99		11 661 690,04	
Skötsel av verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan	42 026,83		41 155,43	
Utbetalda ersättningar före återförsäkrarnas andel	920 902 496,15		917 303 363,89	
Återförsäkrarnas andel (-)	0,00		0,00	
Utbetalda ersättningar	920 902 496,15		917 303 363,89	

x) Innehåller även LFÖPL:s andel till OFLA.

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

SPECIFIKATION AV NETTOINTÄKTERNA AV PLACERINGSVERKSAMHETEN

Intäkter av placeringsverksamheten	2016		2015	
Intäkter av fastighetsplaceringar				
Övriga intäkter (hyresintäkter)	1 989 606,73		2 087 577,27	
Övriga intäkter	<u>0,00</u>	<u>1 989 606,73</u>	<u>0,00</u>	<u>2 087 577,27</u>
Intäkter av övriga placeringar				
Dividendintäkter och vinstandelar	191 120,29		167 782,04	
Ränteintäkter	993 178,34		1 405 213,33	
Övriga intäkter	<u>695 919,46</u>	<u>1 880 218,09</u>	<u>642 274,91</u>	<u>2 215 270,28</u>
		<u>3 869 824,82</u>		<u>4 302 847,55</u>
Återförda nedskrivningar		6 373 957,09		5 787 717,09
Försäljningsvinster		<u>13 435 359,94</u>		<u>19 748 747,91</u>
		<u>23 679 141,85</u>		<u>29 839 312,55</u>
Kostnader för placeringsverksamheten				
Kostnader för fastighetsplaceringar		2 084 667,08		2 136 877,01
Kostnader för övriga placeringar		231 058,71		247 062,75
Räntekostnader och andra kostnader för främmande kapital		<u>137 621,95</u>		<u>36 649,75</u>
		<u>2 453 347,74</u>		<u>2 420 589,51</u>
Nedskrivningar och avskrivningar				
Nedskrivningar	10 544 316,11		6 463 232,73	
Planenliga avskrivningar av placeringstillgångar	<u>0,00</u>	<u>10 544 316,11</u>	<u>0,00</u>	<u>6 463 232,73</u>
Försäljningsförluster		<u>2 703 050,44</u>		<u>1 414 271,65</u>
		<u>15 700 714,29</u>		<u>10 298 093,89</u>
Kostnader för skötsel av placeringsverksamheten		<u>438 344,00</u>		<u>440 770,63</u>
		<u>16 139 058,29</u>		<u>10 738 864,52</u>
Nettointäkter av placeringsverksamheten i resultaträkningen		<u>7 540 083,56</u>		<u>19 100 448,03</u>
Fördelning av nettointäkterna av placeringsverksamheten:				
LFÖPL-verksamhet		3 685 167,35		8 271 032,62
OFLA-At-verksamhet		3 174 377,73		8 964 206,39
OFLA-Ft-verksamhet		<u>680 538,48</u>		<u>1 865 209,02</u>
		<u>7 540 083,56</u>		<u>19 100 448,03</u>

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

DRIFTSKOSTNADER

Totala driftskostnader verksamhetsvis (exkl. avbytarverksamhet och skydd i arbete)			2016	2015
	Driftsutgifter	Planenliga avskrivningar	Totalt	Totalt
Utbetalda ersättningar	11 449 581,14	54 864,68	11 504 445,82	11 702 845,47
Kostnader för skötsel av ersättningar	11 407 554,31	54 864,68	11 462 418,99	11 661 690,04
Kostnader för skötsel av verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan	42 026,83	0,00	42 026,83	41 155,43
Driftskostnader	11 638 009,95	55 973,07	11 693 983,02	12 283 355,76
Kostn. för skötsel av försäkr.verksamh.	5 991 846,71	28 817,82	6 020 664,53	6 082 277,76
Kostnader för förvaltningen	5 646 163,24	27 155,25	5 673 318,49	6 201 078,00
Driftskostnader för placeringsverksamh.	438 344,00	0,00	438 344,00	440 770,63
Totala driftskostnader	23 525 935,09	110 837,75	23 636 772,84	24 426 971,86

Specifikation av förvaltningskostnaderna i resultaträkningen			2016	2015
Lagstadgade avgifter				
PSC:s kostnadsandel	521 685,79		569 509,53	
Besvärnämnden för arb.pens.ärenden	92 340,90		75 983,32	
Finansinspektionens tillsynsavgift	8 540,88	622 567,57	7 763,83	653 256,68
Övriga förvaltningskostnader		606 179,40		632 031,74
Totalt		1 228 746,97		1 285 288,42
Revisorernas arvoden				
Revision		30 752,00		30 132,00
Övriga tjänster		0,00		0,00
		30 752,00		30 132,00

Fördelning av de totala driftskostnaderna

LFÖPL-verksamhet	16 877 892,90	16 714 782,22
OFLA-At-verksamhet	4 800 673,58	5 489 226,10
OFLA-Ft-verksamhet	766 066,30	914 518,35
AVSTÖ-verksamhet	1 192 140,06	1 308 445,19
	23 636 772,84	24 426 971,86

Personalkostnader (exkl. avbytarverksamhet och skydd i arbete)

Löner och arvoden	8 324 392,97	8 052 548,48
Pensionskostnader	1 770 112,04	1 590 903,13
Övriga lönebikostnader	508 829,34	415 967,59
Övriga personalkostnader	544 766,14	664 237,68
	11 148 100,49	10 723 656,88

Ledningens löner och arvoden, pensionsförbindelser, penninglån och villkor för dem samt säkerheter och ansvarsförbindelser

Arvoden till delegationens medlemmar och deras ersättare	29 847,00	31 075,00
Arvoden till styrelsemedlemmarna och deras ersättare	69 040,00	69 448,00
Löner och arvoden till verkställande direktören och ställföreträdare	306 186,38	303 748,01

Som pensionsålder för verkställande direktören har avtalats 63 år. Tilläggs-pensionsskydd har ordnats i Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget LokalTapiola.

Ett pensionsskydd enligt minimivillkoren i ArPL-systemet har finansierats för personer i förtroendeuppdrag.

Ledningen har inte beviljats penninglån, säkerheter eller andra ansvarsförbindelser.

Nettoantalet anställda i genomsnitt

Kontorspersonal	144	143
Ombudsmän	34	34

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRINGEN I ANSVARSSKULDEN

	31.12.2016	Förändr. 2016	31.12.2015	31.12.2014
Premieansvar för LFÖPL-grundpensionsskyddet	45 083 341,43	117 718,37	44 965 623,06	41 914 814,61
Premieansvar för LFÖPL-grundskyddet för stipendiater	63 289 989,04	11 846 734,88	51 443 254,16	38 624 170,06
Premieansvar för LFÖPL-tilläggs-pensionsskyddet	5 512,62	-439,39	5 952,01	8 489,97
Ersättningsansvar för LFÖPL-tilläggs-pensionsskyddet	27 119,69	-1 284,06	28 403,75	33 280,04
Ersättningsansvar för OFLA-At	110 440 260,31	4 241 944,69	106 198 315,62	101 943 714,58
Ersättningsansvar för OFLA-Ft	23 401 567,38	496 942,56	22 904 624,82	21 325 657,29
	242 247 790,47	16 701 617,05	225 546 173,42	203 850 126,55

ÖVRIGA INTÄKTER

2016

2015

Intäkter av avbytarverksamheten

Ersättn. för kommunernas driftskostn. för avbytarservice	154 185 232,30	164 030 788,13
Ersättn. för kommunernas förvaltn.kostn. för avbytarservice	13 338 930,52	14 138 973,88
Ersättning för LPA:s förvaltningskostnader för avbytarservice	1 619 000,00	1 819 000,00
Ersättn. för förvaltn.kostn. för avbytarserv. för pälsdjursuppf.	181 998,60	181 998,84
Ersättn. för driftskostn. för avbytarservice för pälsdjursuppf.	2 419 842,29	2 356 249,59
Ersättning för kostnaderna för vikariehjälp för renskötare	235 934,25	180 920,69
	171 980 937,96	182 707 931,13

ÖVRIGA KOSTNADER

Kostnader för avbytarverksamheten

Kommunernas driftskostnader för avbytarservice	154 185 232,30	164 030 788,13
Kommunernas kostn. för den lokala avbytarserviceförvaltn.	13 338 930,52	14 138 973,88
Förvaltningskostn. för avbytarservice för pälsdjursuppf.	181 998,60	181 998,84
Driftskostnader för avbytarservice för pälsdjursuppfödare	2 419 842,29	2 356 249,59
Kostnader för vikariehjälp för renskötare	235 934,25	180 920,69
LPA:s kostnader för skötsel av avbytarservice		
Personalkostnader	634 545,34	470 533,59
ADB-kostnader	427 683,28	331 821,08
Övriga kostnader	520 155,28	406 733,12
Avskrivningar	2 928,84	137 618,66
	1 585 312,74	1 346 706,45
	171 947 250,70	182 235 637,58

Kostnader för verksamhet för skydd i arbete

Arbetarskyddsstipendier	131 850,00	81 724,00
Förvaltningskostnader för skydd i arbete	593 077,55	559 530,86
	724 927,55	641 254,86

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

PLACERINGAR

Placeringarnas verkliga värde och värderingsdifferens

Placeringar	31.12.2016	Återstående anskaffningsutgift	Bokföringsvärde	Verkligt värde
Fastighetsplaceringar				
Fastighetsaktier		35 060 609,28	35 060 609,28	65 835 304,38
Övriga placeringar				
Aktier och andelar		171 467 337,75	171 467 337,75	189 728 842,85
Finansmarknadsinstrument		1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Övriga lånefordringar		1 463 149,20	1 463 149,20	1 463 149,20
		208 991 096,23	208 991 096,23	258 027 296,43

Den återstående anskaffningsutgiften för finansmarknadsinstrumenten innehåller skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningspriset, periodiserad som ränteintäkter eller som minskning av dem.

0,00
208 991 096,23

Värderingsdifferens (skillnaden mellan det verkliga värdet och bokföringsvärdet) **49 036 200,20**

Placeringar	31.12.2015	Återstående anskaffningsutgift	Bokföringsvärde	Verkligt värde
Fastighetsplaceringar				
Fastighetsaktier		33 394 535,57	33 394 535,57	72 082 657,81
Övriga placeringar				
Aktier och andelar		155 396 004,76	155 396 004,76	172 290 385,52
Finansmarknadsinstrument		1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Övriga lånefordringar		27 350,00	27 350,00	27 350,00
		189 817 890,33	189 817 890,33	245 400 393,33

Den återstående anskaffningsutgiften för finansmarknadsinstrumenten innehåller skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningspriset, periodiserad som ränteintäkter eller som minskning av dem.

0,00
189 817 890,33

Värderingsdifferens (skillnaden mellan det verkliga värdet och bokföringsvärdet) **55 582 503,00**

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Fastighetsplaceringar

Förändringar i fastighetsplaceringar

Anskaffn.utgift	1.1.2015
Ökningar	
Minskningar	
Anskaffn.utgift	31.12.2015
Anskaffn.utgift	1.1.2016
Ökningar	
Minskningar	
Anskaffn.utgift	31.12.2016

Fastighetsaktier

32 458 681,10
3 260 456,33
-2 324 601,86
33 394 535,57
33 394 535,57
8 012 181,09
-6 346 107,38
35 060 609,28

2016

Fastighetsaktier i eget bruk

Återstående anskaffningsutgift	10 355 405,19
Bokföringsvärde	10 355 405,19
Verkligt värde	16 180 930,05

Placeringsfastighets- och bostadsaktier

	Ägarandel	Bokföringsvärde	Verkligt värde
Kiinteistö Oy Espoon Finnbo	100,0 %	1 550 000,00	1 550 000,00
Kiinteistö Oy Kauniaisten Asematie 13	100,0 %	2 250 000,00	2 250 000,00
Kiinteistö Oy Metsätapiola	51,02 %	17 514 250,58	35 714 000,00
Kiinteistö Oy Tietäjantie 11	100,0 %	990 000,00	990 000,00
Kiinteistö Oy Hopia-avain	100,0 %	1 600 000,00	1 600 000,00
Asunto Oy Kauniaisten Läntinen Koulupolku 2	100,0 %	1 235 667,92	4 080 000,00
Asunto Oy Otatornit	29,6 %	1 880 527,80	4 960 000,00
Asunto Oy Kittilän Kätkäläinen	23,0 %	416 090,20	612 000,00
Vierumäki Golf Garden Oy rak.nro 143		461 655,12	500 000,00
		27 898 191,62	52 256 000,00

Övriga fastighets- och bostadsaktier

Kiinteistö Oy Metsätapiolan Pysäköinti	51,02 %	3 357 765,94	3 357 765,94
Kiinteistö Oy Tapiolan Jalopuupysäköinti	21,3 %	1 519 729,26	1 314 570,00
As Oy Tapiolan Jalava	0,5 %	21 663,43	30 975,62
As Oy Tapiolan Pyökki	6,4 %	474 667,59	1 010 470,98
As Oy Tapiolan Saarni	7,7 %	179 028,08	663 339,20
As Oy Tapiolan Tammi	51,02 %	1 609 563,36	7 202 182,64
		7 162 417,66	13 579 304,38

Fastighets- och bostadsaktier totalt

35 060 609,28	65 835 304,38
---------------	---------------

Övriga placeringar

Aktier och andelar

	Bokföringsvärde	Verkligt värde
Börsbolag	3 004 790,76	3 706 499,46
Andra än börsbolag totalt	3 201 801,61	3 532 116,47
Andelar i placeringsfonder totalt	165 260 745,38	182 490 226,92
Aktier och andelar totalt	171 467 337,75	189 728 842,85

Masskuldebrevslån

1 000 000,00	1 000 000,00
--------------	--------------

Övriga lånefordringar

2016

2015

Lånefordringarna fördelade efter säkerheten

Övriga lånefordringar

Bankgaranti	16 500,00	27 350,00
Lån utan säkerhet till KOY Metsätapiolan Pysäköinti	1 446 649,20	0,00

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

FÖRÄNDRINGAR I IMMATERIELLA OCH MATERIELLA TILLGÅNGAR

	Immateriella tillgångar	Materiella tillgångar	Totalt
Anskaffningsutgift 1.1.2016	1 514 321,86	1 190 615,30	2 704 937,16
Helt avskrivna under det föregående året	-1 296 775,00	0,00	-1 296 775,00
Ökningar	0,00	5 952,00	5 952,00
Minskningar	0,00	-34 389,05	-34 389,05
Anskaffningsutgift 31.12.2016	217 546,86	1 162 178,25	1 379 725,11
Ackumulerade avskrivningar 1.1.2016	-1 482 443,57	-764 338,37	-2 246 781,94
Helt avskrivna under det föregående året	1 296 775,00	0,00	1 296 775,00
Ackumulerade avskrivningar av minskningar	0,00	34 389,05	34 389,05
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-31 878,29	-84 152,07	-116 030,36
Ackumulerade avskrivningar 31.12.2016	-217 546,86	-814 101,39	-1 031 648,25
Bokföringsvärde 31.12.2016	0,00	348 076,86	348 076,86

Anskaffningar/avskrivningar verksamhetsvis

	Bokföringsvärde 1.1.2016	Ökning/Minskning netto	Avskrivning	Bokföringsvärde 31.12.2016
Avbytarverksamhet	7 444,85	0,00	2 928,84	4 516,01
Skydd i arbete	6 026,94	0,00	2 263,77	3 763,17
Övrig verksamhet	444 683,43	5 952,00	110 837,75	339 797,68
	458 155,22	5 952,00	116 030,36	348 076,86

ANSVAR

Placeringsansvar

Återstående obetald del av placeringsansvar	31.12.2016
Bocap SME Achievers Fund II Ky	1 975 625,00
Essedel Russia Opportunity Fund Ky	14 192,82
IPR.VC Fund I Ky	1 007 873,72
Panacea Invest I (MedTECH Rahasto Ky)	0,00
Panacea Invest II (Medtech Pre-Exit Ky)	0,00
Panacea Invest III	179 988,64
VNT Management/ Power Fund II Ky	15 020,04
Selected Mezzanine Funds I Ky	209 980,40
Selected Private Equity Ky	147 404,11
Superhero Venture Fund 2015	1 268 502,26

Leasinghyres- och andra avtalsbaserade ansvar

Betalas under 2017	446 723,72
Betalas senare	162 152,10
Totalt	608 875,82

Hyresansvar

Betalas under 2017	100 278,00
Betalas senare	409 468,50
Totalt	509 746,50

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

FORDRAN HOS STATEN OCH FPA / SKULD TILL STATEN OCH FPA

Fordran (+) / Skuld (-)

FORDRAN HOS STATEN / SKULD TILL STATEN

	2016	2015
LFÖPL 135 §	-2 489 647,72	-1 113 442,02
AVTRPL 22 §	-209 488,74	-127 752,15
AVSTÖL 38 §	-291 337,98	-1 283 603,18
OFLA 16 §	327 229,11	-1 945 645,08
LPA-DAGPL 10 §	-37 056,36	-149 889,29
	-2 700 301,69	-4 620 331,72

FORDRAN HOS FPA / SKULD TILL FPA

OFLA 16 §	163 717,84	-1 847 445,82
	-2 536 583,85	-6 467 777,54

PASSIVA RESULTATREGLERINGAR

	2016	2015
Statsandelsförskott (jord- och skogsbruksministeriet)	-5 366 666,65	-6 366 666,66
Övriga resultatregleringar	-2 841 068,08	-7 109 225,89
	-8 207 734,73	-13 475 892,55

FORDRAN/SKULD AV ANSVARSFÖRDELNING

	2016	2015
Aktiva resultatregleringar (+) / Passiva resultatregleringar (-)		
FöPL-pensioner	629 787,20	783 316,41
ArPL-, APL-, KAPL-, KoPL-, SjPL-, FPAL-, StPL-, KomPL- och KyPL-pensioner	69 136,55	-396 552,68
Pensioner för oavlönade perioder	-39 471,50	-51 091,11
	659 452,25	335 672,62

INNEHAV I ANDRA FÖRETAG

	Andel %	Eget kapital 31.12.2016	Räkenskapsperiodens vinst/förlust, euro
Fastighets- och bostadsbolag helt i LPA:s ägo:			
Kiinteistö Oy Espoon Finnbo, Esbo	100	1 690 570,12	-1 948,49
Kiinteistö Oy Kauniaisten Asematie 13, Grankulla	100	2 374 292,82	-2,40
Kiinteistö Oy Tietäjantie 11, Esbo	100	653 878,97	-714,68
Asunto Oy Kauniaisten Läntinen Koulupolku 2, Grankulla	100	1 174 440,34	-1 857,79
Kiinteistö Oy Hopia-avain, Helsingfors	100	1 042 815,04	-2 646,47
Fastighets- och bostadsbolag delvis i LPA:s ägo:			
Kiinteistö Oy Metsätapiola, Esbo	51,02	26 347 383,13	1 105 844,23
Kiinteistö Oy Metsätapiolan Pysäköinti, Esbo	51,02	6 482 877,79	-89 182,86
Kiinteistö Oy Tapiolan Jalopuupysäköinti, Esbo	21,33	12 181 246,86	-10 819,93
Asunto Oy Tapiolan Jalava, Esbo	0,48	16 067 776,69	-965,32
Asunto Oy Tapiolan Pyökki, Esbo	6,38	13 937 544,07	-266,64
Asunto Oy Tapiolan Saarni, Esbo	7,68	12 619 477,02	25,29
Asunto Oy Tapiolan Tammi, Esbo	51,02	2 089 486,52	271,05
Asunto Oy Otatornit, Esbo	29,6	607 737,46 x)	-889 915,25 x)
Asunto Oy Kittilän Kätkäläinen, Kittilä	23,0	1 448 053,14 x)	-7 962,02 x)

x) Uppgifter enligt bokslutet för 2015.

Nyckeltal över LPA:s ekonomiska utveckling och försäkringsverksamhet

Innehåller inte avbytarverksamheten.

	2016	2015	2014	2013	2012
	mn euro	mn euro	mn euro	mn euro	mn euro
Premieinkomst	199,3	205,0	208,4	207,7	191,5
Statens andel	730,0	717,7	706,0	698,3	682,2
Folkpensionsanstaltens andel	13,5	10,0	12,3	13,3	11,2
Utbetalda pensioner och ersättningar	-1 039,6	-1 037,8	-1 009,1	-993,2	-964,7
Nettointäkter av placeringsverksamheten till verkligt värde	9,2	14,9	26,9	19,0	22,6
avkastning på sysselsatt kapital, %	3,3 %	5,2 %	11,5 %	9,2 %	12,7 %
Placeringsverksamhetens resultat till verkligt värde	2,1	7,3	20,1	12,9	17,1
Omsättning	966,5	962,5	947,6	937,0	900,6
Driftskostnader totalt	-23,6	-24,4	-22,6	-25,1	-23,8
% av omsättningen	2,4 %	2,5 %	2,4 %	2,7 %	2,6 %
LFÖPL-driftskostnader, % av LFÖPL-arbetsinkomstsumman	1,4 %	1,3 %	1,2 %	1,4 %	1,2 %
Ansvarsskuld	242,2	225,5	203,9	184,4	162,8
Pensionstillgångar	291,3	281,1	264,3	241,5	209,9
LFÖPL-arbetsinkomstsumma	1 319,0	1 347,8	1 404,0	1 425,7	1 435,4
	person- antal	person- antal	person- antal	person- antal	person- antal
LFÖPL-försäkrade 31.12	65 125	67 157	70 754	73 211	75 919
OFLA-försäkrade 31.12	85 394	88 297	91 326	92 878	94 840
Pensions- och ersättningstagare 31.12	123 839	128 505	132 850	137 462	142 048

Formler för nyckeltalen och deras innehåll 31.12.2016

Premieinkomst

LFÖPL- och OFLA-premieinkomsterna på prestationsbasis före avdrag för kreditförlusterna och återförsäkrarnas andel.

Statens andel

De statsandelar som LPA erhållit för kostnaderna för LFÖPL-systemet och avträddesystemen.

Folkpensionsanstaltens andel

Den andel som Folkpensionsanstalten betalat av kostnaderna för olycksfallssystemet.

Utbetalda pensioner och ersättningar

De pensioner och ersättningar som har betalats till pensionstagarna före avdrag för ansvarsfördelningsersättningen.

Nettointäkter av placeringsverksamheten till verkligt värde

Nettointäkterna av placeringarna till verkligt värde = förändringen i marknadsvärdena mellan slutet och början av rapporteringsperioden - kassaflödet under perioden.

Avkastningen på sysselsatt kapital beräknas med en TWR-formel (time weighted return).

Avkastningens dagsnotering = (Förändringen - Kassaflödet) / (Föregående dags marknadsvärde)*100

Förändring = Nuvarande marknadsvärde - föregående dags marknadsvärde

Kassaflöde = köp - försäljning - intäkter + kostnader

Avkastningen på längre sikt räknas ut genom följande kedja:

Avkastning = $((1+avkastning_1) * (1+avkastning_2) * \dots * (1+avkastning_n) - 1) * 100$

Placeringsverksamhetens resultat till verkligt värde

Placeringsverksamhetens resultat till verkligt värde = nettointäkterna av placeringsverksamheten till verkligt värde - avkastningskravet på ansvarsskulden.

Omsättning

Omsättningen = premieinkomsten före kreditförluster på premiefordringar och återförsäkrarnas andel + statens andel +

Folkpensionsanstaltens andel + intäkter av placeringsverksamheten enligt resultaträkningen.

Driftskostnader totalt

De sammanlagda driftskostnaderna verksamhetsvis (exkl. avbytar-service och skydd i arbete).

Ansvarsskuld

Ansvarsskulden i balansräkningen.

Pensionstillgångar

Pensionstillgångarna = LPA:s ansvarsskuld per 31.12.2016 + skillnaden mellan placeringarnas bokföringsvärde och verkliga värde.

LFÖPL-arbetsinkomstsumma

Den LFÖPL-arbetsinkomstsumma som har beräknats för hela året utifrån försäkringsbeståndet per 31.12.2016.

Placeringsfördelning till verkligt värde

	Grundfördelning				Riskfördelning ^{a)}					
	31.12.2016		31.12.2015		31.12.2016		31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
	mn euro	%	mn euro	%	mn euro	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾
Ränteplaceringar sammanlagt	140,26	50,7	142,76	52,5	140,26	50,7	52,5	51,5	52,9	54,2
Lånefordringar ¹⁾	0,02	0,0	0,03	0,0	0,02	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Masskuldebrevslån	84,78	30,7	79,14	29,1	84,78	30,7	29,1	29,6	31,1	34,7
Övriga finansmarknadsinstrument och depositioner ^{1) 2)}	55,47	20,1	63,59	23,4	55,47	20,1	23,4	21,8	21,8	19,4
Aktieplaceringar sammanlagt	85,23	30,8	78,62	28,9	85,23	30,8	28,9	26,3	25,7	27,0
Noterade aktier ³⁾	81,69	29,5	74,11	27,2	81,69	29,5	27,2	24,3	23,1	24,6
Kapitalplaceringar ⁴⁾	3,48	1,3	4,47	1,6	3,48	1,3	1,6	2,0	2,6	2,4
Onoterade aktier ⁵⁾	0,05	0,0	0,04	0,0	0,05	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fastighetsplaceringar sammanlagt	47,66	17,2	47,54	17,5	47,66	17,2	17,5	19,9	18,4	15,7
Direkta fastighetsplaceringar	45,66	16,5	47,54	17,5	45,66	16,5	17,5	19,2	17,8	15,1
Fastighetsplaceringsfonder och kollektiva investeringar	2,00	0,7	0,00	0,0	2,00	0,7	0,0	0,6	0,6	0,6
Övriga placeringar	3,38	1,2	3,22	1,2	3,38	1,2	1,2	2,4	3,0	3,1
Placeringar i hedgefonder ⁶⁾	2,90	1,0	2,78	1,0	2,90	1,0	1,0	1,8	2,1	2,3
Råvaruplaceringar	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0	0,3	0,6	0,7
Övriga placeringar ⁷⁾	0,49	0,2	0,44	0,2	0,49	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Placeringar sammanlagt	276,53	100,0	272,14	100,0	276,53	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Effekt av derivat ⁹⁾	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Placeringar till verkligt värde sammanlagt	276,53	100,0	272,14	100,0	276,53	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Masskuldebrevsportföljens modifierade duration	5,00									

1) Inklusive upplupna räntor.

2) Inklusive kassa och bank samt köpeskillingsfordringar och -skulder.

3) Inklusive blandfonder om dessa inte kan hänföras till någon annan post.

4) Inklusive kapitalfonder och mezzaninefonder samt placeringar i infrastrukturen.

5) Inklusive onoterade fastighetsplaceringsbolag.

6) Inklusive alla typer av andelar i hedgefonder oberoende av fondens strategi.

7) Inklusive de poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag.

8) Riskfördelningen kan redovisas för jämförelseperioderna allteftersom uppgifter samlas in (inte retroaktivt).

Om siffrorna för jämförelseperioderna redovisas och perioderna inte är fullständigt jämförbara ska detta nämnas.

9) Inklusive derivatens verkan på skillnaden mellan risk- och grundfördelningen. Påverkan av derivaten kan vara +/-.

Efter justeringen av skillnaden är slutsumman av riskfördelningen lika med grundfördelningen.

10) Den proportionella andelen beräknas genom att använda slutsumman av "Placeringar till verkligt värde sammanlagt" som divisor.

Nettointäkter av placeringsverksamheten på sysselsatt kapital

	Placeringsv. nettointäkt marknads- värde ⁸⁾	Sysselsatt kapital ⁹⁾	Avkastnings-% på sysselsatt kapital	Avkastnings-% på sysselsatt kapital			
	31.12.2016			2015	2014	2013	2012
Avkastning € / % på sysselsatt kapital	mn euro	mn euro	%	%	%	%	%
Ränteplaceringar sammanlagt	4,77	155,72	3,18	-0,11	3,58	1,50	8,27
Lånefordringar ¹⁾	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Masskuldebrevslån	4,71	81,36	5,54	0,21	6,87	2,46	13,09
Övriga finansmarknadsinstrument och depositioner ^{1) 2)}	0,06	74,34	0,09	0,10	0,18	0,26	2,61
Aktieplaceringar sammanlagt	2,94	79,28	3,44	11,71	8,06	16,14	13,86
Noterade aktier ³⁾	4,61	74,41	6,04	13,96	10,28	16,91	16,52
Kapitalplaceringar ⁴⁾	-1,65	4,82	-34,30	-14,86	-13,05	8,62	-9,14
Onoterade aktier ⁵⁾	-0,02	0,05	-33,14	0,75	1,12	0,46	0,63
Fastighetsplaceringar sammanlagt	1,08	45,43	1,00	15,26	46,96	27,77	28,73
Direkta fastighetsplaceringar	1,08	45,37	1,15	14,95	48,08	28,75	29,28
Fastighetsplaceringsfonder och kollektiva investeringar	0,00	0,06	0,00	8,00	19,91	4,70	25,04
Övriga placeringar	0,17	3,21	5,35	2,79	-3,09	1,97	6,77
Placeringar i hedgefonder ⁶⁾	0,13	2,76	4,68	5,22	0,82	2,28	5,53
Råvaruplaceringar	0,00	0,00	0,00	-5,43	-21,77	-7,17	6,66
Övriga placeringar ⁷⁾	0,04	0,44	9,53	3,65	-3,95	29,32	25,93
Placeringar sammanlagt	8,96	283,63	3,31	5,20	11,48	9,21	13,71
Intäkter, kostn. och driftskostn. ej förd. på placeringsslag	0,24	-0,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettointäkter av placeringsverksamheten till verkligt värde	9,20	283,56	3,31	5,20	11,48	9,21	12,71

1) Inklusive upplupna räntor.

2) Inklusive kassa och bank samt köpeskillingsfordringar och -skulder.

3) Inklusive blandfonder om dessa inte kan hänföras till någon annan post.

4) Inklusive kapitalfonder och mezzaninefonder samt placeringar i infrastrukturen.

5) Inklusive onoterade fastighetsplaceringsbolag.

6) Inklusive alla typer av andelar i hedgefonder oberoende av fondens strategi.

7) Inklusive de poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag.

8) Förändring av marknadsvärdena vid slutet och början av rapportperioden - kassaflöden under perioden.

Med kassaflöde avses differensen mellan försäljning/intäkter och köp/kostnader.

9) Sysselsatt kapital = Marknadsvärde vid början av rapportperioden + kassaflöden som tidsavvägts per dag eller månad.

RISKHANTERING

Allmänna principer för riskhanteringen

Riskhanteringen baserar sig på LPA:s verksamhetsidé samt på en omvärldsanalys och de strategiska målen. Det är en kontinuerlig och systematisk verksamhet som täcker LPA:s alla uppgiftsområden. Ett mål för riskhanteringen vid LPA är att som en del av den interna kontrollen säkerställa att verksamheten är störningsfri, kontinuerlig och ekonomisk genom att förebygga realisering av kända risker och minimera de förluster som beror på dem. Med hjälp av riskhanteringen kan man dels identifiera de osäkerhetsfaktorer som kan äventyra uppnåendet av målen för verksamheten, dels även identifiera möjligheter.

Det väsentliga är att sträva efter en kostnadseffektiv fördelning av riskhanteringsresurser, vilket förutsätter att man klarlägger nyckelriskerna i verksamheten. I denna process måste betydelsen av de verkningar som riskerna har och sannolikheten av att de blir verklighet bedömas för att lämpliga handlingsprinciper och förfaranden för hantering av riskerna ska kunna tas fram.

Eftersom LPA är en pensionsanstalt med ett offentligt uppdrag består riskhanteringspolitiken i grunden av att undvika risker. Målet är identifiering av riskerna, genomtänkt hantering av dem och eventuellt minskning eller undanröjande av risker.

Ansvar för riskhanteringen och kontroll av den

LPA:s styrelse ser till att pensionsanstalten har tillräcklig intern kontroll och tillräckliga riskhanteringssystem med beaktande av verksamhetens art och omfattning (LFÖPL 119 §). Styrelsen godkänner årligen en riskhanteringsplan som täcker hela LPA:s verksamhet och som anger målen för riskhanteringen inom olika funktioner, gränserna för risktagningen samt ansvaren, riskmätarna och kontrollprinciperna.

Dessutom har LPA:s styrelse godkänt principer för den interna kontrollen. Iakttagandet av dessa principer är också en del av genomförandet av riskhantering i LPA.

Organisering av riskhanteringen

LPA:s styrelse och verkställande direktör har helhetsansvaret för riskhanteringen som en del av LPA:s interna kontroll. Styrelsen godkänner årligen en riskhanteringsplan och bedömer varje år om den interna kontrollen vid LPA, inklusive riskhanteringen, är ordnad på lämpligt sätt. Vad gäller placeringsverksamhetens riskhantering har styrelsens arbetsutskott en central roll på grund av utskottets uppgifter i samband med placeringsverksamheten. Styrelsen beaktar den information som produceras inom riskhanteringen som en del av den strategiska planeringen och beslutsfattandet.

Riskhanteringsfunktionen leds av verkställande direktören biträdd av ledningsgruppen. Det praktiska utvecklings- och koordineringsarbetet som gäller riskhanteringsprocessen ankommer på juridiska chefen som arbetar under verkställande direktören.

Varje enhetschef svarar för genomförande av riskhantering i den egna enheten. I samband med den årliga verksamhetsplaneringen utarbetar enheterna och aktuarien riskhanteringsplaner för den egna verksamheten. De ansvariga för identifierade enskilda risker har utsetts på individnivå i varje enhets riskhanteringsplan.

Uppföljning och kontroll

Vid kontrollen av riskhanteringen biträds verkställande direktören av LPA:s ledningsgrupp. Vid kontrollen fäster man särskild uppmärksamhet vid att de riskhanteringsåtgärder som ingår i planerna också genomförs i praktiken genom att man följer med resultaten av de riskmätare som uppställts, dvs. att riskerna hålls inom godtagbara gränser, samt hur riskhanteringsprocessen framskrider och hur den fungerar. Juridiska chefen svarar för riskhanteringsens bedömningsfunktion, med vars hjälp säkerställs att de riskhanteringsprinciper som styrelsen fastställt iaktas i LPA:s verksamhet.

Enheterna följer förverkligandet av sina riskhanteringsplaner med hjälp av de riskmätare som uppställts.

Den interna granskningen väljer granskningsobjekten med utnyttjande av resultaten av de riskkarteringar som gjorts i LPA samt granskar också riskhanteringsverksamheten och ger vid behov sakkunnigutlåtanden om riskhanteringen.

Rapportering

Till styrelsen rapporteras halvårsvis om helhetssituationen i fråga om riskhanteringen. Rapporter om placeringsriskerna ges till styrelsen kvartalsvis samt dessutom rapporteras särskilt om andra väsentliga risker som observerats under året.

De väsentliga riskobservationer som gjorts på enheterna rapporteras till ledningsgruppen kvartalsvis.

Den försäkringstekniska ansvarsskuldens risker och riskhantering

Definition av riskerna och riskhanteringsstrategier

Enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet (SHM) har fastställt överförs i bokslutet till premieansvaret för lantbruksföretagarnas LFÖPL-grundskydd den del av LPA:s intäkter som inte har använts till att täcka LPA:s övriga kostnader. Lantbruksföretagarnas LFÖPL är därigenom ett rent fördelningssystem och ansvarsskuden har närmast karaktären av en buffertfond som säkerställer likviditeten. På grund av det ringa beloppet gäller likviditetsrisken huvudsakligen uppskattningen av den årliga premieinkomsten och statsandelen.

Penningflödet i anslutning till LFÖPL-grundskyddet för stipendiater måste hållas separat från det penningflöde som gäller lantbruksföretagare. Därför utgörs premieansvaret för stipendiaternas LFÖPL-grundskydd av skillnaden mellan inkomsterna och utgifterna för stipendiater i enlighet med de grunder som SHM fastställt. Staten deltar i framtiden i finansieringen av pensionsskyddet för stipendiater om premieansvaret för stipendiater någon gång blir negativt.

På grund av den ringa omfattningen av LFÖPL-tillägsskyddsrollen är den inte förbunden med några väsentliga risker. Staten deltar i betalningen av de pensioner som bygger på tillägsskyddet i den mån ansvarsskuden och den avkastning av placeringarna som den inbringat inte är tillräcklig.

Den kostnad som beror på ordnandet av lagstadgat arbetsskadeskydd enligt OFLAL finansieras ur grundskyddsandelen (FPA och LFÖPL) samt ur statens andel och lantbruksföretagarnas premieandel. De som finansierar grundskyddet deltog inte före 2004 i fonderingen av bestående ersättningar och de betalar därför under en övergångsperiod 2004–2018 en särskild kompletteringsavgift för att täcka det ansvarsunderskott som uppkommit. Både kompletteringsavgiften och det egentliga ersättningsansvaret bestäms enligt grunder som SHM fastställt. Efter övergångsperioden kommer OFLA för arbetstid (dvs. arbetsskador) att vara ett helt fonderande system i fråga om de bestående ersättningsarna. Skillnaden mellan de försäkrades kostnadsandel enligt OFLAL 148 § 3 mom. och den årliga premieinkomsten uppföljs genom ett utjämningsansvar, som samtidigt kontrollerar att nivån på premierna är rätt. SHM fastställer grunderna även för premiens del.

Den frivilliga olycksfallsförsäkringen för framtiden finansieras av de försäkrade genom försäkringspremien, vars nivå fastställs av SHM. I den frivilliga fritidsförsäkringen är risken för en plötslig nedgång i försäkringsbeståndet verklig. Därför måste ansvarsbeloppet vara rätt dimensionerat för att framtida ersättningar för redan inträffade skador ska kunna betalas. I fritidsförsäkringens ersättningsansvar används samma kapitaliseringsmodell som i den lagstadgade arbetsskadeförsäkringen. Även grunderna för fritidsförsäkringen fastställs av SHM i fråga om både ersättningsansvaret och försäkringspremien.

Riskhanteringsprocesser

Grunderna för försäkringspremierna, skötselkostnaderna och de försäkringstekniska ansvaren fastställs av SHM för alla försäkringsrörelser som LPA bedriver. Kreditförlustrisken är inte väsentlig, men man observerar den kontinuerligt. På grund av att verksamheten är lagstadgad kan LPA inte göra någon riskprövning i pensions- och olycksfallsförsäkringen.

Enligt 5 § i statsrådets förordning om verkställighet av lagen om pension för lantbruksföretagare (LFÖPF) fastställs statsandelen tre gånger om året: i november under det föregående året fastställs förskottsposterna för hela följande år, i juni justeras förskottsposterna för den senare delen av det innevarande året (samtidigt som den slutliga statsandelen fastställs för det föregående året) och i november justeras den förskottspost som ska betalas för december. Statsandelsutredningarna bygger på noggranna uppföljningsmodeller som stödjer sig på så färsk statistik som möjligt och beaktar de lagstiftnings-, adb- och andra dylika ändringar som redan är kända.

I fritids-OFLA-rörelsen har man som skydd mot stora skador en skadeexcedentåterförsäkring (Excess of Loss). Täckningen i återförsäkringen är den del av skadeutgiften som överstiger 500 000 euro, medan återförsäkrarens maximiansvar är 1 000 000 euro per slutlig skada. Som beredskap för fluktuationer i det årliga resultatet av fritids-OFLA finns ett utjämningsansvar, som har en riskteoretiskt bestämd såväl nedre som övre gräns.

Försäkringsmatematiska antaganden

I den försäkringsrörelse som gäller LFÖPL-grundskyddet följer man ArPL-beräkningsräntan, som fastställs halvårsvis. Beräkningsräntan för LFÖPL-tilläggsskyddet är 4,25 %. I OFLA-försäkringarna för arbetstid och för fritid är beräkningsräntan 3,5 %.

I uppföljningsmodellerna för LFÖPL-försäkrade och -pensioner används ett dödlighetsmått som har definierats utifrån uppgifterna om LFÖPL-försäkrade och -pensionstagare. I OFLA-försäkringarna används samma dödlighetsmått som i LFÖPL, men vid kapitaliseringen av de bestående ersättningsarna från OFLAL används den allmänna olycksfallsförsäkringens dödlighetsmått och på det baserade kapitalvärdeskoefficienter. Olycksfallsförsäkringscentralen (TVK) har uppdaterat koefficienterna enligt ett nytt dödlighetsmått år 2016. Strävan är att ta i bruk de nya koefficienterna vid LPA under 2017. Ansvarerna per 31.12.2016 beräknades fortfarande enligt dödlighetsmättet 2011.

Volymuppgifter om den försäkringstekniska ansvarsskulden

Uppgifter om storleken av den försäkringstekniska ansvarsskulden för de olika försäkringsrörelserna samt nyckeltal som beskriver försäkringsverksamheten ingår i noterna till bokslutet. Beloppet av utjämningsansvaret i OFLA-fritidsförsäkringen, idealzonens nedre och övre gräns samt deras utveckling under tio år framgår också av bokslutsmaterialet.

Hantering av placeringsrisker

Definition av riskerna och riskhanteringsstrategier

Placeringsverksamhetens betydelse är relativt sett mindre än vad som är vanligt i arbetspensions-systemet. LPA:s placeringstillgångar är föremål för marknads-, ränte- och likviditetsrisker, av vilka likviditetsrisken är den viktigaste på grund av hur LPA:s verksamhet finansieras. Detta har beaktats i placeringsverksamheten genom att tillgångarna har placerats i objekt som lätt kan realiseras samt genom att långfristiga likviditetsprognoser uppgjorts.

Placeringspolitiken och ändringarna i den samt de detaljerade målen för placeringsverksamheten beskrivs i en placeringsplan som uppgörs årligen.

Riskhanteringsprocesser

Styrelsen fastställer årligen en placeringsplan och en riskhanteringsplan för LPA:s hela verksamhet. I riskhanteringsplanen beskrivs de allmänna principerna för intern kontroll med avseende på placeringsverksamheten, och dessa principer preciseras sedan i placeringsplanen. Genomförandet av pla-

ceringsplanen granskas åtminstone en gång i kvartalet både i styrelsens arbetsutskott och i styrelsen. Ekonomienheten svarar för kontrollen av placeringsriskerna och rapporterar om dem.

En betydande del av LPA:s placeringstillgångar förvaltas av utomstående kapitalförvaltare. Den portfölj som varje kapitalförvaltare sköter har begränsats till 40 % av ansvarsskuldens genomsnittliga bruttobelopp. Genom inbördes avtal har portföljförvaltarnas befogenheter begränsats i fråga om allokation. Portföljförvaltarna övervakas genom rapportering åtminstone varje månad samt genom att man träffar ansvarspersoner regelbundet. Som portföljförvaltare anlitas bara allmänt kända aktörer med gott rykte.

I den speciallagstiftning som LPA verkställer bestäms särskilt i varje enskilt fall om följande minimikrav på avkastningen av placeringarna:

- LFÖPL-grundpensionsförsäkringen: beräkningsräntan (4,50 % från 1.1.2016 och 4,50 % från 1.7.2016)
- LFÖPL-tilläggspensionsförsäkringen: beräkningsräntan 4,25 %
- OFLA-ansvarsskulden: beräkningsräntan 3,5 %.

Räknat från 2008 infördes VaR och stresstestningstillsyn. Med hjälp av dem kan man bättre bedöma de maximala förlustriskerna i placeringsverksamheten och hur förändringar på marknaden inverkar på placeringstillgångarna.

Volymuppgifter om placeringsbeståndets riskstruktur

Placeringarna och deras avkastning är redan beskrivna i noterna och i nyckeltalen.

Tabellen visar de olika placeringsslagens genomsnittliga andelar enligt läget i slutet av 2016. I siffrorna ingår inte aktierna i fastighetsaktiebolaget Kiinteistö Oy Metsätapiola som berättigar till innehav av de egna lokalerna och inte heller placeringskonton.

Placeringslag	Sysselsatt kapital (miljoner euro) 31.12.2016	Andel %	Avkastning % per år
Lån	1,5	0,6	0,0
Masskuldebrevslån	83,8	35,2	5,6
Marknadspengar	15,3	6,5	0,6
Ränteplaceringar totalt	100,6	42,3	5,3
Aktier och andelar	89,6	37,7	3,5
Fastigheter	47,7	20,0	0,4
Samtliga	237,9	100,0	3,3

Placeringarna (enligt marknadsvärdet 31.12.2016) fördelar sig geografiskt så att 30,6 % är placerade i Finland samt 33,8 % i övriga Europa och 35,6 % i den övriga världen.

Fastighetsplaceringarna (enligt marknadsvärdet 31.12.2016) fördelar sig på kontorsfastigheter 56,7 % (5 objekt), bostadsfastigheter 34,7 % (6 objekt) och övriga fastighetsobjekt 4,7 % (4 objekt) samt fastighetsfonder 3,9 %. Objekten är till största delen belägna i huvudstadsregionen.

Operativa risker

Definition av riskerna och riskhanteringsstrategier

Riskhanteringen är en del av arbetet i varje enhet. I samband med den årliga verksamhetsplaneringen tar enheterna ställning till väsentliga risker som är förknippade med deras verksamhet samt till förebyggande åtgärder och riskhanteringsåtgärder genom att varje enhet utarbetar en egen riskhanteringsplan baserad på en riskanalys. Utifrån de enskilda planerna sammanställs en riskhanteringsplan som täcker hela LPA.

Riskhanteringsprocesser

Som redskap i riskhanteringsprocesserna används bl.a. LPA:s arbets- och handläggningsordning, arbetsordningen för ekonomiförvaltningen och separata anvisningar som getts med stöd av den samt sekretessreglerna, datasäkerhetsreglerna, skyddsföreskrifterna och beredskapsplanen.

De operativa riskerna hanteras genom kontinuerlig utbildning och efterträdarplanering, genom rätt organisering och genom förebyggande kontroller som är inbyggda i datasystemen för att begränsa sannolikheten av ogynnsamma händelser. En kontinuerlig kvalitetskontroll av handläggningen och tillämpningarna genomförs med hjälp av chefsövervakning, avstämningar och stickprovsgranskningar. Den interna kontrollen används för att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, föreskrifter och anvisningar samt att de mål som gäller en ekonomisk och effektiv verksamhet iakttas. Egendoms- och skaderiskerna kartläggs årligen och de väsentliga riskerna har försäkrats.

Beskrivning av väsentliga operativa risker

De operativa riskerna hänför sig till både de interna och externa verksamhetsförutsättningarna. Alla funktioner i LPA är till en stor grad beroende av it-tillämpningarna, olika register och uppgifterna i dem. En betydande operativ risk utgör även den stora volymen i betalningsrörelsen. LPA måste ständigt beakta bland annat de förändringar som inträffar i de försäkrades verksamhetsmiljö samt de lagändringar som gäller LPA:s verksamhetsområden.

UNDERSKRIFTER

Esbo den 7 mars 2017

Juha Marttila
ordförande

Mikko Kautto
vice ordförande

Holger Falck

Minna Liuttu

Hannu Mäkinen

Jarmo Mäntyharju

Kati Partanen

Veli-Pekka Talvela

Henna Vuotila

Päivi Huotari
verkställande direktör

Vi har i dag avgett en berättelse om den utförda granskningen

Esbo den 28 mars 2017

PricewaterhouseCoopers Ab
CGR-sammanslutning

Jukka Paunonen, CGR

Förteckning över bokföringsböckerna

Balansbok	Inbunden handling	10 år efter räkenskapsperiodens slut
Balansspecifikationer och specifikationer av noter	Handling	10 år efter räkenskapsperiodens slut
Huvudbok	DVD-skiva	10 år efter räkenskapsperiodens slut
Dagbok	DVD-skiva	10 år efter räkenskapsperiodens slut
Kassakladd	DVD-skiva	10 år efter räkenskapsperiodens slut
Bankernas kontoutdrag	DVD-skiva	6 år efter räkenskapsperiodens slut
Inköpsreskontra	DVD-skiva	6 år efter räkenskapsperiodens slut
Inköpsfakturor	DVD-skiva	6 år efter räkenskapsperiodens slut
Reseräkningar	DVD-skiva	6 år efter räkenskapsperiodens slut
Försäljningsreskontra	DVD-skiva	6 år efter räkenskapsperiodens slut
Lönebokföring	På Aditros server	10 år efter räkenskapsperiodens slut
Andra verifikationer	Pappersversion	6 år efter räkenskapsperiodens slut

Verifikationsslagen finns uppräknade i bokslutets balansspecifikationer.

Bokföringsmaterialet förvaras i fastighetsaktiebolaget Kiinteistö Oy Metsätapiolas lokaler i Esbo. Dessutom förvaras DVD-dokument hos Helsingfors OP Bank.

pwc

Revisionsberättelse

Till Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts delegation

Revision av bokslutet

Utlåtande

Som vårt utlåtande anför vi att bokslutet ger riktiga och tillräckliga uppgifter om pensionsanstaltens verksamhetsresultat och ekonomiska ställning i enlighet med de i Finland gällande bestämmelserna om upprättande av bokslut och att det uppfyller de lagstadgade kraven.

Föremålet för revisionen

Vi har reviderat Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts (FO-nummer 0101319-6) bokslut för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2016. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till bokslutet.

Motivering för utlåtandet

Vi har utfört revisionen i enlighet med god revisionssed som tillämpas i Finland. Våra skyldigheter enligt god revisionssed beskrivs närmare under Revisorns skyldigheter vid revision av bokslut.

Enligt vår mening har vi inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis som grund för vårt utlåtande.

Oavhängighet

Vi är oavhängiga av bolaget enligt de etiska krav som iaktas i Finland vad avser den revision vi har utfört och vi har uppfyllt de övriga etiska skyldigheter som följer av dessa krav.

Styrelsens och verkställande direktörens skyldigheter i fråga om bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för att bokslutet upprättas så att det ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med de i Finland gällande bestämmelserna om upprättande av bokslut och uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar också för sådan intern kontroll som de anser behövas för att de ska kunna upprätta ett bokslut som inte innehåller väsentliga felaktigheter på grund av oegentligheter eller fel.

Styrelsen och verkställande direktören är vid upprättandet av bokslutet skyldiga att bedöma pensionsanstaltens förmåga att fortsätta sin verksamhet och i tillämpliga fall framföra omständigheter som har samband med att verksamheten fortsätter och med att bokslutet har upprättats på grundval av att verksamheten fortsätter. Bokslutet upprättas på grundval av att verksamheten fortsätter utom i det fall att avsikten är att avveckla pensionsanstalten eller avsluta dess verksamhet eller att det inte finns något annat realistiskt alternativ än att göra så.

Revisorns skyldigheter vid revision av bokslut

Vårt mål är att få en rimlig säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller väsentliga felaktigheter på grund av oegentligheter eller fel samt att avge en revisionsberättelse som innehåller vårt utlåtande. Rimlig säkerhet är en hög säkerhetsnivå, men den garanterar inte att väsentliga felaktigheter alltid upptäcks vid en revision som utförs enligt god revisionssed. Felaktigheter kan orsakas av oegentligheter eller fel och de anses

vara väsentliga om de ensamma eller tillsammans rimligen kan väntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar med stöd av bokslutet.

Till en revision enligt god revisionssed hör att vi använder yrkesmässigt omdöme och bevarar en yrkesmässig skepticism under hela revisionen. Dessutom:

- Vi identifierar och bedömer riskerna för väsentliga felaktigheter på grund av oegentligheter eller fel och vi vidtar revisionsåtgärder som motsvarar dessa risker och inhämtar tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis som grund för vårt utlåtande. Risken för att en väsentlig felaktighet som orsakats av oegentligheter inte upptäcks är större än risken för att en väsentlig felaktighet som orsakats av ett fel inte upptäcks, eftersom det i samband med oegentligheter kan förekomma samarbete, förfalskning, avsiktligt utelämnande av uppgifter eller anförande av felaktiga uppgifter eller åsidosättande av den interna kontrollen.
- Vi bildar oss en uppfattning om den interna kontroll som är relevant för revisionen för att kunna planera granskningsåtgärder som är lämpliga med tanke på omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i den interna kontrollen vid pensionsanstalten.
- Vi utvärderar ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och rimligheten i företagsledningens bokföringsmässiga uppskattningar och i de uppgifter som framställs om dem.
- Vi kommer till en slutsats huruvida det varit riktigt att styrelsen och verkställande direktören upprättat bokslutet utifrån att verksamheten förutsätts fortsätta, och på grundval av de inhämtade revisionsbevisen kommer vi till en slutsats huruvida det i fråga om händelser eller omständigheter förekommer sådan väsentlig osäkerhet som kan ge märkbar orsak att tvivla på pensionsanstaltens förmåga att fortsätta sin verksamhet. Om vår slutsats är att det förekommer väsentlig osäkerhet, måste vi i vår revisionsberättelse fästa läsarens uppmärksamhet på de uppgifter i bokslutet som anger osäkerhet eller, om de uppgifter som anger osäkerhet inte är tillräckliga, måste vi anpassa vårt utlåtande. Våra slutsatser baserar sig på de revisionsbevis som inhämtats före den dag revisionsberättelsen avgavs. Framtida händelser eller omständigheter kan dock leda till att pensionsanstalten inte kan fortsätta sin verksamhet.
- Vi utvärderar bokslutet, inklusive alla uppgifter som framställs i bokslutet, det allmänna framställningssättet, strukturen och innehållet samt om de affärshändelser och andra händelser som bokslutet bygger på beskrivs i bokslutet så att det ger riktiga och tillräckliga uppgifter.

Vi kommunicerar med förvaltningsorganen bland annat om den planerade omfattningen och tidpunkten för revisionen samt om betydande revisionsobservationer, inklusive sådana eventuella brister i den interna kontrollen som vi identifierar under revisionen.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören svarar för övrig information. Övrig information inbegriper den övriga information som ingår i verksamhetsberättelsen och årsredovisningen med undantag för bokslutet och vår revisionsberättelse om bokslutet. Vi har fått tillgång till verksamhetsberättelsen före den dag vi avgav denna revisionsberättelse och vi väntar oss att få tillgång till årsredovisningen efter nämnda dag.

Vårt utlåtande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den ovan specificerade övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och att då vi gör det bedöma om den övriga information står i väsentlig konflikt med bokslutet eller den kunskap vi inhämtat när vi utförde revisionen eller om den övriga informationen annars verkar vara väsentligt felaktig. Beträffande verksamhetsberättelsen är vi dessutom skyldiga att bedöma om berättelsen har upprättats enligt de bestämmelser som ska tillämpas då den upprättas.

Som vårt utlåtande anför vi

- att uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet stämmer överens

- att verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med de bestämmelser som ska tillämpas då verksamhetsberättelsen upprättas.

Om vi på grundval av det arbete vi inriktat på informationen i verksamhetsberättelsen kommer till en sådan slutsats att det finns en väsentlig felaktighet i denna övriga information, måste vi rapportera om det. Vi har inget att rapportera i detta avseende.

Helsingfors 28.3.2017

PricewaterhouseCoopers Ab
Revisionssammanslutning

Jukka Paunonen
CGR

*PricewaterhouseCoopers Ab, revisionssammanslutning, PB 1015 (Östersjötorget 2), 00101 HELSINGFORS
Tfn 020 787 7000, Fax 09 641 367, www.pwc.fi
Hemort Helsingfors, FO-nummer 0486406-8*